DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

11. november 2004 *

I sag C-467/02,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Verwaltungsgericht Stuttgart (Tyskland) ved afgørelse af 19. december 2002, indgået til Domstolen den 27. december 2002, i sagen:

Inan Cetinkaya

mod

Land Baden-Württemberg,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C.W.A. Timmermans, og dommerne J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric og J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer),

* Processprog: tysk.

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Múgica Arzamendi,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 17. marts 2004,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Inan Cetinkaya ved Rechtsanwalt C. Trurnit

— den tyske regering ved W.-D. Plessing og A. Tiemann, som befuldmægtigede

— den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes og A.C. Branco, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Martin og H. Kreppel, som befuldmægtigede

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. juni 2004,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse angår fortolkningen af artikel 6, 7 og 14 i associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af

associeringen (herefter »afgørelse nr. 1/80«). Associeringsrådet blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, som blev undertegnet den 12. september 1963 i Ankara af Republikken Tyrkiet samt af EØF's medlemsstater og Fællesskabet, og som blev indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 64/732/EØF af 23. september 1963 (*Samling af Aftaler Indgået af De Europæiske Fællesskaber*, bind 3, s. 541, herefter »associeringsaftalen«).

2 Denne anmodning er indgivet i en sag mellem Inan Cetinkaya, der er tyrkisk statsborger, og Land Baden-Württemberg vedrørende en procedure med henblik på udsendelse fra det tyske område.

Retsforskrifter

Afgørelse nr. 1/80

3 Artikel 6, stk. 1 og 2, i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»1. Med forbehold af artikel 7 vedrørende familiemedlemmers frie adgang til beskæftigelse har tyrkiske arbejdstagere med tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en bestemt medlemsstat:

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i et år, ret til fornyelse af deres arbejdstilladelser i denne medlemsstat hos samme arbejdsgiver, såfremt der er beskæftigelse

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i tre år, ret til i denne medlemsstat med forbehold af den fortrinsstilling, som arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater har, at modtage tilbud om anden beskæftigelse hos en arbejdsgiver efter eget valg, såfremt dette tilbud er afgivet under normale vilkår og er registreret ved den pågældende medlemsstats arbejdsmarkedsmyndigheder

— efter at have haft lovlig beskæftigelse i fire år i den pågældende medlemsstat fri adgang til enhver form for lønnet arbejde efter eget valg.

2. Årlig ferie, barselsorlov og fravær på grund af arbejdsulykker eller sygdom af kortere varighed ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse. Uforskyldte arbejdsløshedsperioder, der er behørigt konstateret af de kompetente myndigheder, og fravær af længere varighed på grund af sygdom er ikke, selv om de ikke ligestilles med perioder med lovlig beskæftigelse, til skade for de rettigheder, der er erhvervet gennem den forudgående beskæftigelsesperiode.«

4 Artikel 7 i afgørelse nr. 1/80 bestemmer følgende:

»Når tyrkiske arbejdstagere har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat, har deres familiemedlemmer, såfremt de har fået tilladelse til at flytte til den pågældende medlemsstat,

— efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst tre år, og under forbehold af den fortrinsret, som gives arbejdstagere fra Fællesskabets medlemsstater, ret til at modtage enhver form for tilbud om beskæftigelse

— efter at have haft lovlig bopæl dér i mindst fem år, fri adgang til enhver form for lønnet beskæftigelse.

Tyrkiske arbejdstageres børn, der har gennemført en erhvervsuddannelse i værtslandet, kan uafhængigt af varigheden af deres ophold i medlemsstaten modtage ethvert tilbud om beskæftigelse i den pågældende medlemsstat, forudsat at en af forældrene har været lovligt beskæftiget i denne stat i mindst tre år.«

5 Artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 bestemmer:

»Bestemmelserne i dette afsnit finder anvendelse med forbehold af begrænsninger begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.«

Nationale bestemmelser

6 § 47, stk. 1, nr. 1, i Ausländergesetz (udlændingeloven, herefter »AuslG«) bestemmer:

»(1) En udlænding kan udvises, hvis

1. udlændingen idømmes ubetinget straf af mindst tre års fængsel eller særlig ungdomsstraf for et eller flere forsætlige strafbare forhold, eller når udlændingen

idømmes ubetingede straffe af tilsammen mindst tre års fængsel i løbet af en periode på fem år for forsætlige strafbare forhold, eller udlændingen idømmes forvaringsstraf i forbindelse med den seneste ubetingede domfældelse, eller

2. udlændingen idømmes mindst to års særlig ungdomsstraf eller frihedsstraf uden mulighed for prøveløsladelse, for et forsætligt strafbart forhold vedrørende forstyrrelse af den offentlige orden som omhandlet i lov om euforiserende stoffer begået under de betingelser, der fremgår af straffelovens § 125a, stk. 2, eller som følge af forstyrrelse af den offentlige orden som omhandlet i straffelovens § 125 begået i forbindelse med en offentlig forsamling eller en ulovlig demonstration.

(2) En udlænding udvises sædvanligvis, hvis

1. udlændingen idømmes ubetinget straf af mindst to års ungdomsfængsel eller frihedsstraf uden mulighed for prøveløsladelse for et eller flere forsætlige strafbare forhold

2. udlændingen i strid med bestemmelserne i lov om euforiserende stoffer dyrker, fremstiller, importerer, transporterer eller eksporterer, sælger, overdrager til tredjemand eller på enhver anden måde bringer et euforiserende stof i omsætning, forhandler et sådant stof, opfordrer til en af ovennævnte handlinger eller gør sig medskyldig heri.«

7 AuslG's § 48, stk. 1, bestemmer:

»(1) En udlænding, som

1. har et opholdsbevis

2. har en tidsubegrænset opholdstilladelse og er født på statens område, eller er indrejst hertil som mindreårig

3. har en tidsubegrænset opholdstilladelse, og som er gift med eller er samlevende med en udlænding som omhandlet i punkt 1 og 2 ovenfor

[...]

kan alene udvises, såfremt der foreligger tungtvejende hensyn til den offentlige sikkerhed og den offentlige orden. Disse betingelser er sædvanligvis opfyldt i de tilfælde, der er nævnt i § 47, stk. 1.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

8 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Inan Cetinkaya, der er sagsøger i hovedsagen, er født den 24. januar 1979 i Tyskland, hvor han altid har boet. Siden 9. marts 1995 har han haft et tidsubegrænset opholdsbevis i denne medlemsstat.

9 I juli 1995 afsluttede Inan Cetinkaya sin skolegang med folkeskolens afgangsprøve. To måneder senere påbegyndt han en tømreruddannelse, som han afbrød i februar året efter. Efterfølgende arbejdede han i korte perioder for forskellige arbejdsgivere. Således arbejdede han i sommeren 1996 nogle uger som tjener på en restaurant. I efteråret 1996 påbegyndte han på ny studier med henblik på beskæftigelse i detailhandlen, som han afbrød kort tid efter. Han havde herefter beskæftigelse på en restaurant fra november 1996 til januar 1997 og herefter indtil juni 1998 i en virksomhed, og hos en anden virksomhed i august og september 1998. Efter en periode som arbejdsløs, der varede indtil juli 1999, arbejdede Inan Cetinkaya en måned som lagerarbejder. Fra den 1. august 1999 var han ansat hos en transportvirksomhed, men opgav imidlertid efter kort tid også dette arbejde. Efterfølgende var han ansat som maskinarbejder, men opgav dette arbejde i december 1999.

10 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Inan Cetinkayas forældre og fem yngre søstre, hvoraf tre har tysk statsborgerskab, har lovligt ophold i Tyskland, hvor faderen havde beskæftigelse indtil pensionsalderen. Forældrene og de to af Inan Cetinkayas søstre, der har bevaret tyrkisk statsborgerskab, har indgivet anmodning om opnåelse af tysk statsborgerskab ved naturalisation.

11 Det fremgår ligeledes af forelæggelseskendelsen, at Inan Cetinkaya i Tyskland den 1. august 1996 er blevet idømt firs timers samfundstjeneste for i alt fem tilfælde af røveri begået i forbindelse med afpresning under anvendelse af vold eller trussel om vold, samt forsøg herpå, begået af flere i forening; den 15. april 1997 to ugers ungdomsarrest i forening som fællesstraf med den tidligere domfældelse; den 24. marts 1998 seks måneders betinget ungdomsfængsel for grov legemsbeskadigelse, begået af flere i forening; den 26. oktober 1999 som fællesstraf tillige med den tidligere domfældelse ungdomsfængsel i to år for ulovlig handel med euforiserende stoffer i ikke ubetydeligt omfang, og den 26. september 2000 som fællesstraf tillige med den tidligere domfældelse tre års ungdomsfængsel for ulovlig erhvervelse i forbindelse med erhvervsmæssig handel med euforiserende stoffer i 102 tilfælde, ulovlig besiddelse af euforiserende stoffer i ikke ubetydeligt omfang i forbindelse

med erhvervsmæssig handel med euforiserende stoffer i to tilfælde og ulovlig indførsel af euforiserende stoffer i ikke ubetydeligt omfang i forbindelse med erhvervsmæssig handel med euforiserende stoffer.

12 Inan Cetinkaya blev anholdt den 7. januar 2000 og indsat i en ungdomsanstalt. Den 22. januar 2001 blev han løsladt med henblik på gennemførelse af en narkotikaafvænningsbehandling. Efter at han havde afbrudt to behandlingsforløb i utide, påbegyndte Inan Cetinkaya den 10. september 2001 en ny behandling i et afvænningscenter, som han fuldførte med held i sommeren 2002. Ved retsafgørelse af 20. august 2002 blev fuldbyrdelsen af reststraffen gjort betinget i medfør af Betäubungsmittelgesetz (lov om euforiserende stoffer, herefter »BtMG«), hvilket ifølge den forelæggende rets oplysninger forudsætter, at hensynet til almenhedens interesse i sikkerhed ligeledes er taget i betragtning.

13 Siden august 2002 har sagsøgeren i Berlin genoptaget sin skolegang, og han gør nattjeneste to gange om ugen for et afvænningscenter.

14 Den 3. november 2000 underrettede den kompetente myndighed, dvs. Regierungspräsidium Stuttgart, Inan Cetinkaya om myndighedens beslutning om, at han straks skulle udvises fra Tyskland og truede med, at udsendelse til Tyrkiet kunne ske omgående. Ifølge denne myndighed forelå der tungtvejende hensyn til den offentlige sikkerhed og orden som omhandlet i § 48, stk. 1, tredje punktum, sammenholdt med § 47, stk. 1, nr. 1, i AuslG, som begrundede den lovbestemte retlige formodning for udvisning. Udvisningen var påkrævet af special- og generalpræventive grunde og var ikke i strid med artikel 7 i afgørelse nr. 1/80, fordi han som følge af fængselsstraffen og afvænningsbehandlingen, som han skulle følge, ikke længere var til stede på arbejdsmarkedet. Selv om han ville kunne gøre en ret til ophold gældende i medfør af artikel 7 i afgørelse nr. 1/80, var betingelserne i samme afgørelses artikel 14 under alle omstændigheder opfyldt.

15 Den 8. december 2000 anlagde Inan Cetinkaya sag ved den forelæggende ret til prøvelse af denne beslutning.

16 Den 3. september 2002 ændrede Regierungspräsidium Stuttgart sin beslutning således, at der nu blev fastsat en frist indtil den 4. oktober 2002, inden for hvilken Inan Cetinkaya frivilligt kunne udrejse. Som begrundelse herfor anførte Regierungspräsidium Stuttgart, at Inan Cetinkaya var blevet løsladt fra afsoning den 22. januar 2001 med henblik på gennemførelse af en afvænningsbehandling, hvorfor der nu skulle fastsættes en frivillig udrejsefrist.

17 Den 6. september 2002 anlagde Inan Cetinkaya ligeledes sag til prøvelse af denne beslutning ved Verwaltungsgericht Stuttgart, som efter at have forenet de to sager har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er et i Forbundsrepublikken Tyskland født barn af en tyrkisk arbejdstager, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked, omfattet af anvendelsesområdet for artikel 7, stk. 1, i [...] afgørelse [nr. 1/80], når barnets ophold siden fødslen og i hvert fald indtil myndighedsalderens indtræden (oprindeligt) udelukkende har været tilladt af hensyn til familiens enhed eller i tilfælde, hvor der ikke kræves opholdstilladelse, opholdet ikke er blevet bragt til ophør alene af denne grund?

2) Kan familiemedlemmers ret til adgang til arbejdsmarkedet samt ret til fortsat ophold i henhold til artikel 7, stk. 1, andet led, alene begrænses efter reglerne i artikel 14 i afgørelse nr. 1/80?

3) Indebærer idømmelse af ungdomsfængsel i tre år, at den pågældende endeligt har forladt arbejdsmarkedet og følgelig fortaber sine rettigheder ifølge artikel 7, stk. 1, andet led, også såfremt der konkret er mulighed for, at alene en del af straffen kommer til afsoning, dog således at der i tilslutning til en betinget løsladelse skal gennemføres en narkotikaafvænningsbehandling, og den pågældende ikke er til rådighed for arbejdsmarkedet i denne periode?

4) Fører henholdsvis det tab af beskæftigelse, som følger af idømmelsen af en tidsbestemt (ubetinget) frihedsstraf, og den manglende mulighed for i tilfælde af aktuel arbejdsløshed at søge beskæftigelse, eo ipso til selvforskyldt arbejdsløshed som omhandlet i artikel 6, stk. 2, andet punktum, i afgørelse nr. 1/80, som ikke er til skade for de rettigheder, der følger af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80?

5) Gælder dette også, såfremt løsladelse kan påregnes inden for overskuelig og rimelig tid, hvorefter den pågældende imidlertid først skal gennemføre en narkotikaafvænningsbehandling, ligesom tiltrædelse af en beskæftigelse først kan påregnes at kunne ske efter gennemførelse af en videregående skolegang?

6) Skal artikel 14 i afgørelse nr. 1/80 fortolkes således, at der under en retssag skal tages hensyn til en ændring til fordel for den pågældende, hvorefter der ikke længere kan gøres begrænsninger i dennes rettigheder ifølge artikel 14 i afgørelse nr. 1/80, når ændringen er indtrådt efter den senest trufne forvaltningsafgørelse?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

18 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at den omfatter situationen for en myndig person, der er barn af en tyrkisk arbejdstager, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten, også selv om dette barn er født og altid har boet i denne stat.

19 Den forelæggende ret ønsker således oplyst, om den omstændighed, at Inan Cetinkaya er født og altid har boet i værtsmedlemsstaten, således at han ikke har fået tilladelse til at flytte sammen med nævnte arbejdstager som omhandlet i artikel 7, har betydning for anvendelsen af denne bestemmelse.

20 Således som det er blevet gjort gældende i samtlige de indlæg, der er afgivet for Domstolen, skal dette spørgsmål besvares benægtende.

21 Den omstændighed, at artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 kun udtrykkeligt omhandler det tilfælde, at familiemedlemmerne til en tyrkisk arbejdstager har »fået tilladelse til at flytte til den pågældende medlemsstat«, gør det ikke muligt at konkludere, at afgørelsens forfattere har villet udelukke et familiemedlem, der er født på værtsmedlemsstatens område, og som derfor ikke har behøvet at anmode om tilladelse til at flytte sammen med den tyrkiske arbejdstager i værtsmedlemsstaten med henblik på genforening af familien, fra de rettigheder, der er fastsat i denne bestemmelse.

22 Betingelsen, hvorefter familiemedlemmerne skal have fået tilladelse til at flytte sammen med den pågældende tyrkiske arbejdstager, er begrundet i det forhold, at bestemmelserne om associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Tyrkiet (herefter »associeringen EØF-Tyrkiet«) ikke berører medlemsstaternes kompetence til at udstede forskrifter om tyrkiske statsborgeres indrejse til landet samt om betingelserne for deres første erhvervsmæssige beskæftigelse, hvorfor en sådan statsborgers første adgang til en medlemsstat i princippet udelukkende er reguleret af den pågældende stats nationale ret (jf. bl.a. dom af 30.9.2004, sag C-275/02, Ayaz, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 35).

23 For så vidt som denne betingelse således tilsigter at udelukke de familiemedlemmer til en tyrkisk arbejdstager, der er indrejst på værtsmedlemsstatens område, og som bor dér i strid med denne medlemsstats lovgivning, fra anvendelsesområdet for artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, kan denne betingelse ikke med føje gøres gældende over for et medlem af denne familie, som, således som det er tilfældet i hovedsagen, er født og altid har boet i nævnte medlemsstat, og som således ikke havde behov for tilladelse til at flytte sammen med nævnte arbejdstager.

24 Der er desuden intet, der taler for, at forfatterne til afgørelse nr. 1/80 havde til hensigt at indføre en sondring efter det sted, hvor en tyrkisk arbejdstagers børn er blevet født, på en sådan måde, at de, der er født i værtsmedlemsstaten, ikke skulle være tillagt den ret til adgang til beskæftigelse og ophold, der følger af bestemmelserne i denne afgørelses artikel 7, i modsætning til familiemedlemmer, der har skullet have tilladelse til at flytte sammen med nævnte arbejdstager.

25 Denne fortolkning er den eneste, der sikrer sammenhængen i den indførte ordning, og som gør det muligt fuldt ud at sikre formålet med nævnte afgørelses artikel 7, stk. 1, som er at skabe gunstige betingelser for genforening af familier i værtsmedlemsstaten, idet familiemedlemmerne indledningsvis har lov til at opholde sig hos den vandrende arbejdstager, og idet deres stilling efter en vis periode

befæstes af den ret, der indrømmes dem, til at tage beskæftigelse i denne stat (jf. bl.a. dom af 17.4.1997, sag C-351/95, Kadiman, Sml. I, s. 2133, præmis 34-36, og Ayaz-dommen, præmis 41).

26 Følgelig kan et barn af en tyrkisk arbejdstager, der er omfattet af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, gøre de rettigheder gældende, der følger af denne bestemmelse, selv om vedkommende er født og altid har boet i værtsmedlemsstaten.

27 Den tyske regering har imidlertid rejst spørgsmålet, om Inan Cetinkaya opfylder en anden betingelse for anvendelse af artikel 7, stk. 1, nærmere bestemt om hans fader opfylder betingelsen om status som arbejdstager, der »har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked«. Ifølge den tyske regering skal den tyrkiske arbejdstager, som det familiemedlem — som ikke har gennemført en erhvervsuddannelse — afleder sine rettigheder fra, opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 i den opholdsperiode, med hensyn til hvilken det pågældende familiemedlem påberåber sig de rettigheder, der følger af denne bestemmelse. Det fremgår imidlertid ikke af forelæggelseskendelsen, om faderens tab af status som arbejdstager er indtrådt før eller efter vedtagelsen af beslutningen om udvisning, og heller ikke, om Inan Cetinkayas moder udøvede erhvervsmæssig virksomhed.

28 Denne argumentation kan ikke tiltrædes.

29 Det kan ikke udledes af ordlyden af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, at de deri omhandlede familiemedlemmer fortaber de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger dem, alene af den grund, at den pågældende arbejdstager på et givent tidspunkt ophører med at have tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten.

30 Således som Domstolen har fastslået, kan medlemsstaterne ikke længere fastsætte betingelser for et familiemedlem til en tyrkisk arbejdstagers ophold efter den periode på tre år, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, første led, i afgørelse nr. 1/80, hvorunder den pågældende i princippet faktisk skal leve sammen med denne arbejdstager, og dette må så meget desto mere gælde en migrerende tyrker, der opfylder betingelserne i artikel 7, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80 (jf. bl.a. dom af 16.3.2000, sag C-329/97, Ergat, Sml. I, s. 1487, præmis 37-39).

31 Desuden bemærkes, at hvad angår familiemedlemmer som omhandlet i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, der ligesom Inan Cetinkaya, efter i fem år at have haft lovlig bopæl sammen med arbejdstageren, har ret til fri adgang til beskæftigelse i værtsmedlemsstaten i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, andet led, er det ikke alene denne bestemmelses direkte virkning, der medfører, at vedkommende umiddelbart af afgørelse nr. 1/80 udleder en individuel ret med hensyn til beskæftigelse, men endvidere denne rets effektive virkning, der uundgåeligt indebærer, at der samtidig består en ret til ophold, som ligeledes er baseret på fællesskabsretten, og som ikke afhænger af, om betingelserne for at få adgang til disse rettigheder stadig er opfyldt (jf. bl.a. Ergat-dommen, præmis 40).

32 Herefter kan rettighederne ifølge artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 gøres gældende af familiemedlemmet efter i henholdsvis tre og fem år at have boet sammen med den tyrkiske arbejdstager, der har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten, også selv om den pågældende arbejdstager efter disse perioder ikke længere selv har tilknytning til arbejdsmarkedet i denne stat, bl.a. fordi han har gjort krav på sin ret til pension.

33 Den omstændighed, at den tyrkiske arbejdstager, som det familiemedlem, der faktisk har boet sammen med denne i den periode på fem år, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, andet led, i afgørelse nr. 1/80, afleder sine rettigheder fra som omhandlet i artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, ikke længere har tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i

værtsmedlemsstaten, således som det er tilfældet i hovedsagen, bevirker således ikke, at den berørte person mister sine rettigheder.

34 Under disse omstændigheder skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at den omfatter situationen for en myndig person, der er barn af en tyrkisk arbejdstager, der har eller har haft tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten, også selv om dette barn er født og altid har boet i denne stat.

Det andet spørgsmål

35 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at den forelæggende ret med dette spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 er til hinder for, at de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger en tyrkisk statsborger, der befinder sig i en situation som Inan Cetinkayas, begrænses efter idømmelse af fængselsstraf efterfulgt af afvænningsbehandling med henvisning til længerevarende fravær fra arbejdsmarkedet.

36 Domstolen har allerede fastslået, at den ret til ophold, der udgør et accessorium til retten til adgang til arbejdsmarkedet og til faktisk at have beskæftigelse, som er tillagt en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer, kan begrænses af to grunde. For det første giver artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 selv medlemsstaterne mulighed for i konkrete tilfælde, hvor der foreligger en behørig begrundelse, at indføre begrænsninger for en migrerende tyrkers tilstedeværelse på værtsmedlemsstatens område, når han på grund af sin personlige adfærd udgør en faktisk og alvorlig trussel for den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller den offentlige sundhed. For det andet mister et familiemedlem, der har haft behørig tilladelse til at flytte til en tyrkisk arbejdstager i en medlemsstat, men som forlader værtsmedlemsstatens område i en længere periode og uden lovlige grunde, i princippet den retsstilling, han havde opnået i medfør af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 (jf. Ergat-dommen, præmis 45, 46 og 48).

37 Således som generaladvokaten har anført i punkt 40 i forslaget til afgørelse, må den fortolkning af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, som blev lagt til grund i Ergat-dommen, der vedrørte et familiemedlem, som var flyttet sammen med arbejdstageren i værtsmedlemsstaten, så meget desto mere gælde i et tilfælde som det, der er tale om i hovedsagen, hvor det pågældende familiemedlem er født og altid har boet i værtsmedlemsstaten.

38 Det følger heraf, at artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer, der opfylder betingelsen om bopæl af en vis varighed, alene kan begrænses i henhold til artikel 14 i afgørelse nr. 1/80, dvs. af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed, eller fordi den pågældende person har forladt værtsmedlemsstatens område i en længere periode uden gyldig grund.

39 Følgelig skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 er til hinder for, at de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger en tyrkisk statsborger, der befinder sig i en situation som Inan Cetinkayas, begrænses efter idømmelse af fængselsstraf efterfulgt af afvænningsbehandling med henvisning til længerevarende fravær fra arbejdsmarkedet.

Det tredje, fjerde og femte spørgsmål

40 Under hensyn til besvarelsen af det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det tredje, fjerde og femte spørgsmål, som tager udgangspunkt i den forudsætning, at de rettigheder, som en tyrkisk arbejdstagers familiemedlemmer udleder af artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, kan begrænses af andre grunde end de, der er nævnt i

artikel 14 i afgørelse nr. 1/80, eller med henvisning til, at den pågældende person har forladt værtsmedlemsstatens område i en længere periode uden gyldig grund.

Det sjette spørgsmål

41 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 14 i afgørelse nr. 1/80 skal fortolkes således, at den er til hinder for, at nationale retter i forbindelse med prøvelsen af, om en udsendelsesforanstaltning, der er iværksat over for en tyrkisk statsborger, er lovlig eller ej, ikke tager hensyn til de faktiske omstændigheder, der er indtrådt efter de kompetente myndigheders seneste afgørelse, og som kan bevirke, at begrænsningen af den pågældende persons rettigheder ikke længere er begrundet som omhandlet i nævnte bestemmelse.

42 Domstolen har fastslået, at det følger dels af ordlyden af artikel 12 i associeringsaftalen og artikel 36 i tillægsprotokollen, der blev undertegnet den 23. november 1970 i Bruxelles og indgået, godkendt og bekræftet på Fællesskabets vegne ved Rådets forordning (EØF) nr. 2760/72 af 19. december 1972 (*Samling af Aftaler Indgået af De Europæiske Fællesskaber*, bind 3, s. 581, herefter »protokollen«), dels af formålet med afgørelse nr. 1/80, at de principper, der er fastsat inden for rammerne af EF-traktatens artikel 48 (efter ændring nu artikel 39 EF), EF-traktatens artikel 49 (efter ændring nu artikel 40 EF) og EF-traktatens artikel 50 (nu artikel 41 EF), i videst muligt omfang skal overføres på tyrkiske arbejdstagere, der har opnået en af de i nævnte afgørelse anførte rettigheder (jf. bl.a. Ayaz-dommen, præmis 44).

43 Det følger heraf, at for så vidt angår fastlæggelsen af rækkevidden af undtagelsen vedrørende den offentlige orden som fastsat i artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80, skal man henholde sig til den fortolkning, der er givet den samme undtagelse på området for den frie bevægelighed for arbejdstagere, der er statsborgere i

medlemsstaterne inden for Fællesskabet. En sådan fortolkning er så meget desto mere begrundet, som den nævnte bestemmelse er affattet i vendinger, der næsten er identiske med dem, der er anvendt i traktatens artikel 48, stk. 3 (dom af 10.2.2000, sag C-340/97, Nazli, Sml. I, s. 957, præmis 56).

44 Hvad nærmere angår artikel 3 i Rådets direktiv 64/221/EØF af 25. februar 1964 om samordning af de særlige foranstaltninger, som gælder for udlændinge med hensyn til rejse og ophold, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed (EFT 1963-1964, s. 109), har Domstolen fastslået, at med henblik på at afgøre, om en statsborger fra en anden medlemsstat kan udvises inden for rammerne af undtagelsesbestemmelsen om den offentlige orden, skal de kompetente nationale myndigheder i hvert konkret tilfælde vurdere, om de omstændigheder, der har ført til domfældelsen, er udtryk for et personligt forhold, der indebærer en aktuel trussel mod den offentlige orden. Hverken ordlyden af artikel 3 i direktiv 64/221 eller Domstolens praksis indeholder mere præcise indikationer om den dato, der skal lægges til grund, når denne »aktuelle karakter« skal bestemmes (dom af 29.4.2004, forenede sager C-482/01 og C-493/01, Orfanopoulos m. fl. Sml. I, s. 5257, præmis 77).

45 I dommen i sagen Orfanopoulos og Oliveri (præmis 82) fastslog Domstolen, at artikel 3 i direktiv 64/221 er til hinder for en national praksis, hvorefter en medlemsstats domstole, når de efterprøver, om udvisningen af en statsborger fra en anden medlemsstat er lovlig eller ej, ikke er forpligtet til at tage hensyn til faktiske omstændigheder, der er indtrådt efter de kompetente myndigheders seneste afgørelse, og som kan bevirke, at den trussel mod den offentlige orden, som er forbundet med den pågældendes personlige forhold, bortfalder eller mindskes i ikke ubetydelig grad.

46 Således som det allerede er fastslået i denne doms præmis 42 og 43, pålægger artikel 14, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 de nationale kompetente myndigheder begrænsninger, der svarer til dem, der gælder for en tilsvarende foranstaltning, der

træffes over for en fællesskabsborger, og på samme måde som artikel 3 i direktiv 64/221 indeholder denne bestemmelse ingen angivelse af, hvilken dato der skal tages i betragtning med henblik på vurderingen af den aktuelle karakter af en sådan trussel.

47 I lyset af de principper, der gælder for den frie bevægelighed for arbejdstagere, der er statsborgere i en medlemsstat, og som skal overføres på tyrkiske arbejdstagere, der er tillagt rettigheder i medfør af afgørelse nr. 1/80, skal de nationale retter i forbindelse med prøvelsen af, om en udsendelsesforanstaltning, der er iværksat over for en tyrkisk statsborger, er lovlig eller ej, tage hensyn til de faktiske omstændigheder, der er indtrådt efter de kompetente myndigheders seneste afgørelse, og som kan bevirke, at den trussel mod den offentlige orden, som er forbundet med den pågældendes personlige forhold, bortfalder eller mindskes i ikke ubetydelig grad.

48 Det sjette spørgsmål skal derfor besvares med, at artikel 14 i afgørelse nr. 1/80 er til hinder for, at de nationale retter i forbindelse med prøvelsen af, om en udsendelsesforanstaltning, der er iværksat over for en tyrkisk statsborger, er lovlig eller ej, ikke tager hensyn til de faktiske omstændigheder, der er indtrådt efter de kompetente myndigheders seneste afgørelse, og som kan bevirke, at begrænsningen af den pågældende persons rettigheder ikke længere er begrundet som omhandlet i nævnte bestemmelse.

Sagens omkostninger

49 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

1) **Artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen vedtaget af det associeringsråd, der blev oprettet ved aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet, skal fortolkes således, at den omfatter situationen for en myndig person, der er barn af en tyrkisk arbejdstager, der har eller har haft tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i værtsmedlemsstaten, også selv om dette barn er født og altid har boet i denne stat.**

2) **Artikel 7, stk. 1, i afgørelse nr. 1/80 er til hinder for, at de rettigheder, som denne bestemmelse tillægger en tyrkisk statsborger, der befinder sig i en situation som Inan Cetinkayas, begrænses efter idømmelse af fængselsstraf efterfulgt af afvænningsbehandling med henvisning til længerevarende fravær fra arbejdsmarkedet.**

3) **Artikel 14 i afgørelse nr. 1/80 er til hinder for, at de nationale retter i forbindelse med prøvelsen af, om en udsendelsesforanstaltning, der er iværksat over for en tyrkisk statsborger, er lovlig eller ej, ikke tager hensyn til de faktiske omstændigheder, der er indtrådt efter de kompetente myndigheders seneste afgørelse, og som kan bevirke, at begrænsningen af den pågældende persons rettigheder ikke længere er begrundet som omhandlet i nævnte bestemmelse.**

Underskrifter.